

XXI ғасыр - химия ғасыры

Химия – ырыс бұлағы
Шалқыған байлық, мол дәулет.
Аялап күтіп тұр алда,
Болашағымыз – нұр сәулет.

Аялдама, алға ұмтыл,
Құдіретті біздің ай!
Сенде байлық, сенде ырыс,
Сенімен өмір сәнді ғой.

деп жырлайды Құнанбай Көкішов

Ойын кезеңдері:

8-9 сыныптар арасында

1

Таныстыру

2

Үй тапсырмасы

3

Бәйге

4

Полиглот

5

Ғажайып химия

6

Есептер сыры

7

Химик сараман

8

Жеңімпаздарды марапаттау

Таныстыру

*Біреуінің жүрегiнiң түгi бар,
Біреуінің арқалап жүрген қоғамдағы жүгi бар.
Біреуінің күмбірлеген күйi бар.
Біреуінің қатты істейтін мысы бар- демекші
кезек сәлемдесу таныстыруға Ұлы химик атамыз 179 жаста .
Бүгін болар жарыста. Жас химиктер тобы бастайды.
I-топтың сәлемдесуі
II-топтың сәлемдесуі
Әділ қазылар алқасы бағалайды.*

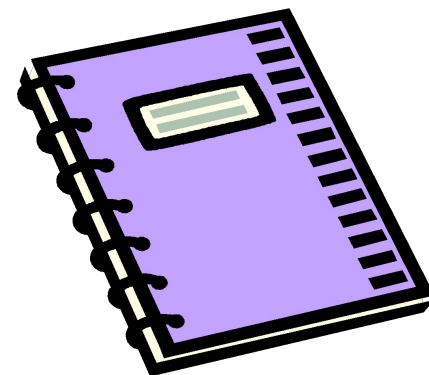
2- Үй тапсырмасы «Химиялық өнімдер- тұрмыста»

/слайд/

Көрініс. I-топ: “Жас химиктер”

II-топ “Менделеев тобы”

*Әділ қазылар алқасы бағаларыңызды
берсеңіздер*

*Қарап тұрмай бәйгеге кеп еніңіз,
Шәкірттерге әділ шешім беріңіз,
Жүзден жүйрік, мыңнан тұлпар шығарар,
Бәйге, бәйге, бәйгені бір көріңіз.*

3-кезең

«Бәйге»

Шарты: Әрбір
дұрыс жауапқа
10 ұпайдан

Темірдің тот басуы қандай құбылысқа жатады ?

А.Химиялық

В.Биологиялық

С.Физикалық

**Д.
Географиялық**

Қанның құрамына кіретін металл?

А. Темір

В. Алтын

С. Қорғасын

Д. Сынап

*Адам алақанында балқитын
металл?*

А. Калий

В. Цезий

С. Мырыш

Д. Мыс

*Тыңайтқыш ретінде
қолданы-
латын сілтілік металл?*

А. Натрий

В. Магний

С. Калий

Д. Барий

*Алғашқы көмекке пайдаланатын
бейметалл?*

А. Азот

В. Мырыш

С. Ванадий

Д. Йод

**Адам ағзасында қай элемент
жетіспеуінен тіс жегі
ауруына
ұшырайды?**

А. Хлор

В. Фтор

С. Озон

Д. Кальций

**Қай галоген бактерияларды
өлтіріп, денсаулықты
қорғайды?**

А. Хлор

В. Йод

С. Вром

Д. Фтор

**H_2SO_4 салыстырмалық
атомдық массасы қандай?**

A. 100

B. 102

C. 98

D. 69

**K_2MnO_4 қосылысындағы
марганецтің тотығу дәрежесі
нешеге тең?**

A. +7

B. -1

C. +6

D. -2

**Химиялық элемент ұғымын
химияға енгізген ғалым кім?**

А. Р.Бойль

**В. Д.И.
Менделеев**

С. Д.Дальтон

Д. А.Авогадро

**Келді кезек полиглотты шешуге,
Жауаптарды аударуға үш тілде.
Қазак, орыс, ағылшынды білсеңіз,
30 ұпай, шәкірт саған несібе.**

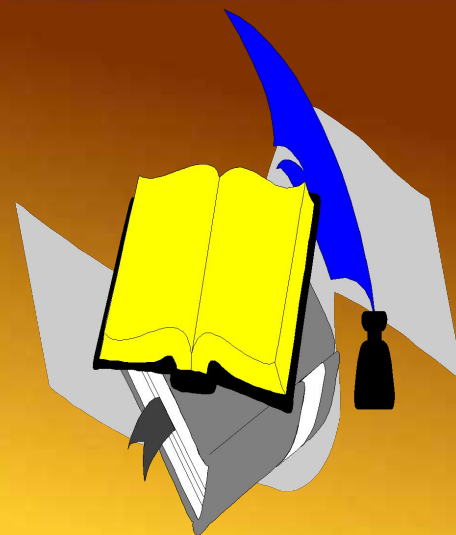
“ПОЛИГЛОТ”

2 - кезең

Шарты: Жұмбақ беріледі. Соның шешуін тауып, қазақша, орысша, латынша айту. Толық жауапқа 20 ұпай, жартылай жауапқа 10 ұпай

**Ең жеңіл элемент
саналады**

**Периодтық жүйе
осыдан бастау алады**

Сутек, водород, гидрогениум

Қыздырып соқсаң иленеді,
Балға мен төстен именеді.

Темір, железо, феррум

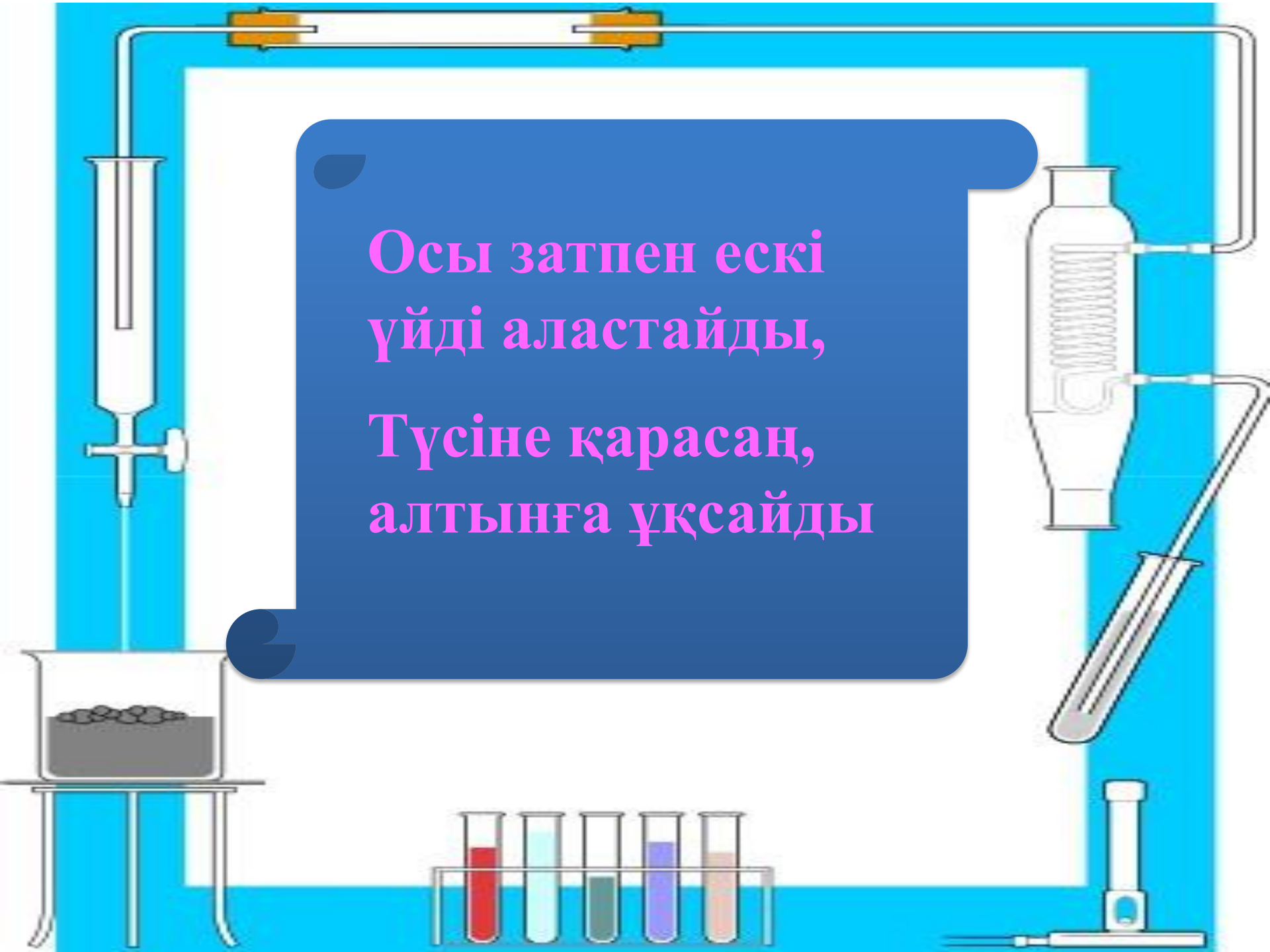

Табылса бар там-
тұмнан,
Қазір көп әрбір
өлкеде.

Қымбат болды
алтыннан,
Қандай металл
ертеде.

Алюминий, алюминий

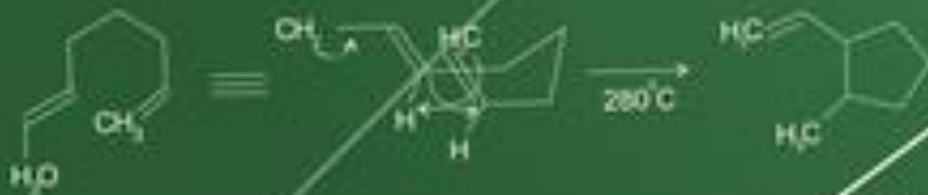
Осы затпен ескі
үйді аластайды,
Түсіне қарасаң,
алтынға ұқсайды

Күкірт- сэра- сульфур

**Өзі ауыр металға
жатады**

**Балалар осы металл
құйған сақамен атады**

Қорғасын – свинец- плюмбум

4-кезең
“ҒАЖАЙЫП ХИМИЯ”

Шарты: Тақтада цифрлар жазылған
торкөзді оқушылар таңдайды. Әрбір
оқушыға дұрыс жауабы үшін
торкөздегі сан мөлшерінде ұпай
қосылады

Ы.

20

30

20

30

20

30

30 (оң жақ)

30 (оң жақ) Александр Македонскийдің Индияға сапары кезінде оның әскерлері іш ауруымен ауырған, ал офицерлер ауырмаған. Сусыны, тамағы бәрінің де бірдей, бірақ ыдыстары қандай металдан жасалған?

Офицерлердің ыдыстары күмістен жасалған, ал күмістің бактерицидтік қасиеті бар

30 (ортада)

**Тайқазан 7 металдан құйылған,
ол қандай металдар**

**Темір, мырыш, қалайы, қорғасын,
мыс, күміс, алтын**

30 (сол жақ)

**Қышқыл жаңбыр дегеніміз не?
Оның қандай әсері бар?**

**Ауадағы SO_2 , SO_3 газдары жаңбыр
жауғанда жерге қышқыл жаңбыр болып
түседі.**

20 (оң жасқ)

Галолидер деп нені айтамыз. Қандай элементтер жатады?

Тұз түзушілер F. Cl. Br. I . Al.

20 (ортада)

Қан құрамында гемоглобин азайса, адам анемия ауруына шалдығады. Құрамында қай элемент бар

Темір

20 (сол жақ)

Д. И. Менделеевтің периодтық
кестесінде неше период, неше топ
бар.

7 период, 8 топ бар

4-кезең “Есептер сыры”

Тағы келді сыналар шақ айналып,
Тереңіне білім теңіз байланып.
Кім шешеді сол сайыста ұтып тұр,
Есеп шығару кезегі дәл келіп тұр – деп
есептер додасы кезеңіне кезек береміз.

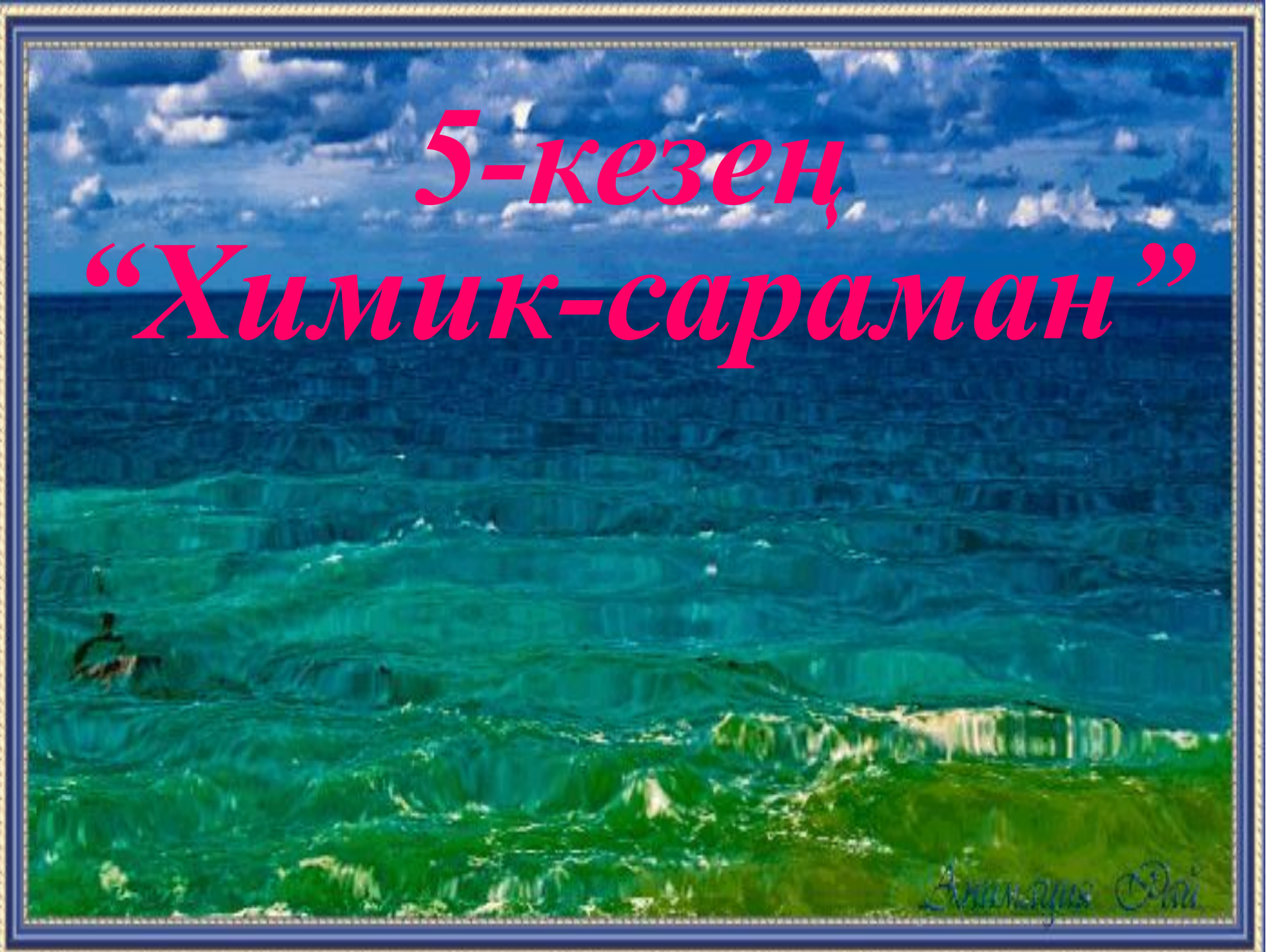
3,5 моль көміртегі
(IV) оксидінің
массасын тап

6,2 кг фосфор
жанғанда неше
грамм фосфор (Y)
оксиді түзіледі?

*5-кезең,
“Химик-сараман”*

Аманжол Омар

